

AR-1802

Seat No. _____

B. Sc. (Sem. IV) Examination

March / April - 2018

CC - PHY - 401 : Physics

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના :

- (1) સંજ્ઞાઓ પ્રચલિત અર્થ પ્રમાણે છે.
- (2) જમણી બાજુના અંક ગુણ દર્શાવે છે.

1 (અ) કોઈ પણ બે પ્રશ્નોના જવાબ આપો :

12

- (1) વાન્ડરવાલ્સ આંતરક્રિયાઓ સમજાવી તેની સ્થિતિ ઊર્જાનું સૂત્ર મેળવો.
- (2) સ્થિતિસ્થાપક વિકૃતિની સમજૂતી આપી તેને બીજી રેન્કના ટેન્સર તરીકે દર્શાવો.
- (3) સ્થિતિસ્થાપક ઊર્જા ઘનતા સમજાવો.

(બ) કોઈ પણ ચાર પ્રશ્નોના જવાબ આપો :

4

- (1) પરમાણુઓ વચ્ચે અપાકર્ષણ બળ ઉદ્ભવે ત્યારે તેમની સ્થિતિ ઊર્જા _____ ગણવામાં આવે છે. (ઘન કે ઋણ)
- (2) ઈલેક્ટ્રોનની ભાગીદારી કયા બંધમાં થાય છે ?
- (3) ગૌણ બંધોના નામ જણાવો.

(4) પ્રતિબળને 3×3 શ્રેણિક સ્વરૂપે દર્શાવો.

(5) દબનીયતા $K = \underline{\hspace{2cm}}$.

(ક) કોઈ પણ એક પ્રશ્નનો જવાબ આપો : 4

(1) લેટિસ અચળાંક અને પરમાણુ ત્રિજ્યા વચ્ચેનો સંબંધ મેળવો.

(2) સ્ફટિક માટે આંશિક ફેરફાર (dilatation) એટલે શું? જરૂરી સમીકરણ સાથે સમજાવો.

2 (અ) કોઈ પણ બે પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 12

(1) સંભાવનાનું સંરક્ષણ પ્રમેય લખો અને સાબિત કરો.

(2) એહરેનફેસ્ટ પ્રમેય $\frac{d}{dt} \langle P \rangle = \langle F \rangle = \langle -\nabla_v \rangle$ મેળવો.

(3) ટેલિસ્કોપની વિભેદન શક્તિનું સૂત્ર મેળવો.

(બ) કોઈ પણ ચાર પ્રશ્નોના જવાબ આપો : 4

(1) ભૌમિતિય વિભેદન એટલે શું ?

(2) વેગમાનનું અપેક્ષા મૂલ્ય લખો.

(3) પરાવર્તન ગુણાંક (R)ના દોલનોની આવૃત્તિ કઈ બાબત પર આધારિત છે ?

(a) કૂપની પહોળાઈ

(b) કૂપની ઊંડાઈ

(c) એકેચ નહિ

(4) ક્વોન્ટમ હેમિલ્ટોનિયન ઓપરેટર 'H'નું સૂત્ર લખો.

- (5) ટેલિસ્કોપની વિભેદન શક્તિ માટે જેમ θ નાનો તેમ તેની વિભેદન શક્તિ _____.
- (a) ઓછી
(b) વધારે
(c) શૂન્ય.

(ક) કોઈ પણ એક પ્રશ્નનો જવાબ આપો :

4

- (1) સ્થિત સ્થિતિઓ એટલે શું ? સમયથી સ્વતંત્ર શ્રોડિંજર સમીકરણ મેળવો.

(2) તરંગ વિધેય $\psi = \left(\frac{1}{\pi a^3} \right)^{1/2} e^{-r/a}$ છે.

ત્રિપરિમાણિય ધ્રુવીય યામ પદ્ધતિ (r, θ, φ) માં $\langle r \rangle$ નું મૂલ્ય શોધો.

3 (અ) કોઈ પણ બે પ્રશ્નોના જવાબ આપો :

12

- (1) એમ્પીપોલર ડિફ્યુઝન સમજાવી $D_a = 2 D_i$ સૂત્ર મેળવો.
- (2) લંબવૃત્તિય ધ્રુવીભૂત પ્રકાશ મેળવવાની રીત વર્ણવો.
- (3) વાયુઓમાં વિદ્યુતવિભાર સમજાવી $V \rightarrow I$ ના આલેખના જુદા જુદા વિભાગોની સમજૂતી આપો.

(બ) કોઈ પણ ચાર પ્રશ્નોના જવાબ આપો :

4

- (1) અસ્થિતિસ્થાપક અથડામણ એટલે શું ?
- (2) દ્વિવક્રિભવન એટલે શું ?

(3) પ્લાઝમામાં તાપમાન વધતાં અથડામણ આવૃત્તિ

(a) વધે

(b) ઘટે

(c) અચળ રહે.

(4) ધન સ્ફટિક એટલે શું ?

(5) ધ્રુવીભૂત પ્રકાશ મેળવવાની રીતો જણાવો.

(ક) કોઈ પણ એક પ્રશ્નનો જવાબ આપો :

4

(1) પ્લાઝમા ગુમાવવાની પુનઃસંયોજનની પ્રક્રિયા સમજાવી

$$n \propto \frac{1}{\alpha t} \text{ સંબંધ મેળવો.}$$

(2) દ્વિવક્રિભવનના ગુણધર્મો જણાવો.

4 કોઈ પણ પાંચ પ્રશ્નોના જવાબ આપો :

10

(1) આયોનિક બંધ સમજાવો.

(2) તરંગ વિધેયની માન્ય શરતો જણાવો.

(3) પરાવર્તન ગુણાંક (R) મહત્તમ બને તે માટેની શરત મેળવો.

(4) ગ્રેટિંગની વિભેદનશક્તિ કઈ બાબતો પર આધાર રાખે છે ?

(5) પ્લાઝમાની કોઈ પણ બે વ્યાખ્યા આપો.

(6) પ્લાઝમા માટે ઓહમનો નિયમ મેળવો.

(7) સામાન્ય અને અસામાન્ય કિરણ વ્યાખ્યાયિત કરો.

(8) વૃત્તિય ધ્રુવીભૂત પ્રકાશ સમજાવો.

ENGLISH VERSION

Instructions :

- (1) Symbols have its usual meaning.
- (2) **Right** side figure indicate marks.

- 1 (a) Attempt any **two** questions : 12
- (1) Explain Vander walls interaction and derive equation of its potential energy.
  - (2) Explain elastic strains and state them as second rank Tensor.
  - (3) Explain elastic energy density.
- (b) Attempt any **four** questions : 4
- (1) When repulsive force arise between two atom then its potential energy will be _____.
(Positive / negative)
  - (2) In which chemical bond sharing of electron take place ?
  - (3) Write name of secondary bond.
  - (4) Show stress in form of 3×3 matrix.
  - (5) Compressibility $K =$ _____.
- (c) Attempt any **one** question : 4
- (1) Obtain relation between lattice constant and atomic radius.
  - (2) What is dialation for a crystal ? Explain it with necessary equation.

2 (a) Attempt any two questions : 12

- (1) Write and prove probability conservation theorem.
- (2) Obtain Ehrenfest's theorem

$$\frac{d}{dt} \langle P \rangle = \langle F \rangle = \langle -\nabla_v \rangle$$

- (3) Obtain equation for resolving power of telescope.

(b) Attempt any four questions : 4

- (1) What is geometrical resolution ?
- (2) Write expectation value of momentum.
- (3) On which factor does the frequency of oscillation of reflection coefficient (R) depends ?

(a) Width of potential well

(b) Depth of potential well

(c) None of these

- (4) Write equation of quantum Hamiltonian operator ' H '.

- (5) As the angle θ becomes smaller and smaller the resolving power of telescope becomes _____.

(a) less

(b) greater

(c) zero.

(c) Attempt any **one** question : 4

(1) What is stationary states ? Obtain time independent Schrodinger equation.

(2) Wave function $\psi = \left(\frac{1}{\pi a^3} \right)^{1/2} e^{-r/a}$

Calculate $\langle r \rangle$ in three dimension spherical polar coordinate system (r, θ, φ) .

3 (a) Attempt any **two** questions : 12

(1) Explain ambipolar diffusion and obtain equation $D_a = 2 D_i$.

(2) Discuss the method for obtaining elliptically polarized light.

(3) Explain electric discharge in gases. Explain different portions of $V \rightarrow I$ graph.

(b) Attempt any **four** questions : 4

(1) What is inelastic collisions ?

(2) What is Birefracton ?

(3) As increase in temperature the collision frequency of plasma _____.

(a) increase

(b) decrease

(c) constant

- (4) What is positive crystal ?
(5) Write different methods for obtaining polarized light.

(c) Attempt any **one** question :

4

- (1) Explain process of recombination for plasma and obtain relation $n \propto \frac{1}{\omega t}$.

- (2) Explain properties of Birefracton.

4 Attempt any **five** questions :

10

- (1) Explain Ionic Bond.
(2) Explain admissible conditions on wave function.
(3) Write condition for which refraction coefficient (R) becomes maximum.
(4) On which factor does the resolving power of grating depends ?
(5) Give any two definitions of Plasma.
(6) Derive Ohm's law for plasma.
(7) Define ordinary and extraordinary ray.
(8) Explain circularly polarized light.